DEN INTERNATIONALE ØKONOMISKE SITUATION

KONJUNKTURUDSIGTERNE

Den økonomiske udvikling i U.S.A. og Vesteuropa i de første måneder af 1952 har været præget af stagnerende industriproduktion, idet nedgang i forbrugsvareproduktionen stort set har opvejet den fortsatte fremgang i produktionsmiddelindustrierne. Samtidig viste de forskellige indekstal for de internationale råstofpriser en faldende tendens (jfr. nedenstående oversigt over bevægelsen i Moody's indeks), der dog efterhånden er blevet svagere og svagere. I de sidste uger synes der at være indtrådt en ny stabilisering med prisstigninger på visse områder, bl. a. for uld.

Moody's indeks for råstofpriser.

(31/12 1931 = 100).

1952	Højest	Lavest
Januar	462.8	453.0
Februar	454.5	431.4
Marts	440.1	433.0
April	437.5	427.6
Maj	439.5	430.4
Juni, første halvdel	436.5	433.1

Vil stagnationen i produktionen gå over i nedgang og depression, eller vil en ny opgang bane sig vej i de kommende måneder? Spørgsmålet kan om ikke besvares så dog belyses ved en gennemgang af de faktorer, der må antages at blive bestemmende for udviklingen, hvorved hovedvægten må lægges på U.S.A. Blandt de faktorer, der virker i retning af en udvidelse af den økonomiske aktivitet, må i første række nævnes den *forøgelse af forsvarsudgifterne,* som er planlagt i U.S.A. og de andre NATO-lande i løbet af indeværende år, og som for U.S.A.s vedkommende svarer til ca. 6 % af nationalproduktet. Det behov for råstoffer, der herved opstår, og den indkomst, der skabes gennem den forøgede rustningsproduktion, vil modvirke de nedgangstendenser, der har gjort sig gældende i den senere tid. I denne forbindelse kan der være grund til at nævne, at nedsættelsen af tempoet i oprustningsplanernes gennemførelse, hvorved behovet for råstoffer udstrækkes over et noget længere tidsrum,

utvivlsomt har øvet indflydelse på udviklingen på råstofmarkederne. Så længe forsvarsudgifterne er stigende, og der blot er tale om en forsinkelse af planernes gennemførelse, kan en sådan dog næppe føre til prisfald af længere varighed. Noget andet er, at styrken af det pres på priserne i opadgående retning, som vil udgå fra den stigende rustningsproduktion, i nogen grad vil være afhængig af den lager- og indkøbspolitik, der bliver ført i U.S.A., og blive mindre eller større, eftersom behovet for råstoffer til produktion af krigsmateriel delvis dækkes ved forbrug af opsamlede lagre, eller disse bevares intakte.

Under forudsætning af, at der ikke indtræder en afspænding af den internationale situation, kan det formentlig anses for givet, at forsvarsudgifterne vil fortsætte stigningen ind i 1953, og som der er gjort rede for i det følgende afsnit om U.S.A., kan også den *private investeringsvirksomhed* ventes at ville holde sig i nærheden af det nuværende høje niveau i hvert fald i 1952. Skal stagnationen udvikle sig til en egentlig depression, synes det derfor at måtte ske ved, at *produktionen af forbrugsvarer* går så kraftigt ned, at den samlede indkomstskabelse påvirkes i en sådan grad, at den samlede efterspørgsel af den grund bliver mindre og bliver årsag til en ny nedgang i produktion og indkomst o.s.v. Det er ikke sandsynligt, at en sådan selvforstærkende nedgangsproces skulle komme i gang i den nuværende situation, idet de produktionsfaktorer, der måtte blive frigjort ved en yderligere nedgang i produktionen af forbrugsvarer, antagelig for en væsentlig del ville kunne finde beskæftigelse i de industrier, der stadig ligger med store ikke-udførte ordrer. Ordrebestanden i industrier, der producerer varige goder, er for tiden ca. 3 gange så stor som i 1950 og har været fortsat stigende. Ordrebestanden for ikke-varige goder har derimod været jævnt nedadgående siden begyndelsen af 1951, men er dog stadig noget større end før Koreakrigens udbrud. Iøvrigt vil et fald i indkomsterne ikke nødvendigvis føre til en selvforstærkende depression. Erfaringen fra nedgangsperioden i 1948–49 viser, at forbruget ikke falder i samme forhold som indkomsterne, jfr. at det under den nuværende stagnation kun er forbruget af varige forbrugsgoder, der er gået ned, og på grund af den store personlige opsparing i 1951 er forbrugernes likvide beholdninger netop for tiden særlig store. Også den omstændighed, at pengelønnen i U.S.A. sandsynligvis vil være stigende i den kommende tid, må tages i betragtning.

Konklusionen af det foregående synes at måtte blive, at der er overvejende sandsynlighed for, at der ikke i den nærmeste fremtid vil udvikle sig en almindelig omfattende depression i U.S.A. Med den betydning, det amerikanske marked har for prisudviklingen på råvarer, øver konjunkturen i U.S.A. afgørende indflydelse på hele den vestlige verdens økonomi, og det må derfor antages, at udviklingen i Vesteuropa i hovedtrækkene vil forme sig på linie med udviklingen i U.S.A. Også i Vesteuropa vil oprustningen modvirke depressionstendenserne, og hertil kommer, at både leveomkostninger og lønninger næsten overalt er i stadig stigning. Iøvrigt må det antages, at forbruget endnu mindre end i U.S.A. vil påvirkes af en eventuel indkomstnedgang, idet det i højere grad består af nødvendighedsartikler. Men udviklingen vil naturligvis kunne forme sig ret forskelligt i de enkelte lande alt efter deres økonomiske struktur og den økonomiske politik, der føres.

U.S.A.

Den økonomiske udvikling har i den forløbne del af 1952 stort set været præget af de samme tendenser, som gjorde sig gældende i den sidste del af 1951. Den samlede produktion af varer og tjenester fortsatte i januar kvartal sin stigning i samme tempo som i de nærmest foregående måneder, idet *bruttonationalproduktet* er opgjort til 340 mld. $ pr. år mod 335 mld. $ i oktober kvartal 1951 og 330 mld. $ i juli kvartal. Da priserne har haft en svagt nedadgående tendens, kan den reelle produktionsforøgelse formentlig sættes til et par procent. Af stigningen på de 5 milliarder i januar kvartal lagde forøgede udgifter til det nationale forsvar beslag på de 4½, til gengæld gik andre sikkerhedsudgifter, d.v.s. militær og økonomisk hjælp til andre lande, ned med 1.2 mld. $ pr. år, og de samlede forsvarsudgifter nåede herved op på en årsrate af godt 47 mld. $ mod 29 mld. $ i januar kvartal 1951. I forhold til bruttonationalproduktet var det en stigning fra 9 til 14 %, men som det fremgår af nedenstående tabel, var der til trods herfor et lidt større beløb til rådighed til andre formål end i januar kvartal i fjor. Det må dog hertil bemærkes, at en betydelig del af investeringerne i den private sektor har bestået i en udbygning af den rustningsvigtige industris produktionskapacitet. Denne fase af oprustningen er nu imidlertid langt fremskreden, og produktionen af færdigt krigsmateriel stiger stærkt. Leverancerne af „hard goods" – flyvemaskiner, tanks, kanoner o.s.v. – havde i januar kvartal en værdi af 5 mld. $, hvilket var over en trediedel mere end i oktober kvartal 1951.

Efter de nuværende planer vil de samlede forsvarsudgifter, inklusive militær og økonomisk hjælp til andre lande, stige til ca. 65 mld. $ pr. år i slutningen af 1952, medens man tidligere havde regnet med at komme op på dette niveau allerede i midten af 1952. Med denne *nedsættelse af rustningstempoet* og den forestående nedgang i den af oprustningen fremkaldte investering i industrielle anlæg m. v., er mulighederne for, at forøgelsen af den samlede produktion kan holde trit med forøgelsen af rustningsproduktionen, vokset, således at der heller ikke i den kommende tid behøver at opstå varemangel. Bevidstheden herom har utvivlsomt været en medvirkende årsag til, at den stabilisering af efterspørgslen efter forbrugsvarer, der indtrådte i 1951, er fortsat i indeværende år.

Den *private indenlandske bruttoinvestering* var lidt mindre end i oktober kvartal, men dette skyldtes udelukkende en yderligere *nedgang i lagerinvesteringer*. Investeringerne iøvrigt steg tværtimod fra en årsrate af 50 mld. $ til 53 mld. $. Den samlede *byggevirksomhed* (offentlig og privat) var ca. 8 % større end i oktober kvartal, og der var en lignende stigning for boligbyggeriet alene. Både boligbyggeriet og byggevirksomheden som helhed var dog af et noget mindre omfang end i januar kvartal i fjor. Statistiken over påbegyndte boliger i byer og bymæssige bebyggelser viser, at der i januar kvartal i år påbegyndtes ca. 240.000 boliger eller 8 % færre end i de samme tre måneder i fjor, men i april måned steg tallet til 108.000 mod 96.000 i april 1951, og det anses nu for sandsynligt, at boligbyggeriet i 1952 vil få et lignende omfang som i 1951, nemlig godt 1 million boliger i de nævnte områder.

Bruttonationalproduktet og dets anvendelse.

(Løbende priser i mld. $[1]).

	April kvt. 1950	Jan. kvt. 1951	April kvt. 1951	Juli kvt. 1951	Okt. kvt. 1951	Jan. kvt. 1952
Privat forbrug	188.7	208.8	202.4	204.0	206.7	209.6
Privat indenlandsk bruttoinvestering	47.9	60.2	65.6	56.6	54.6	53.4
Nettoinvestering i udlandet ...	÷1.6	÷2.7	÷0.1	1.2	2.5	2.0
Det offentliges udgifter til varer og tjenester	40.1	53.2	60.3	65.7	70.7	74.7
Heraf forsvarsudgifter, inkl. militær og økonomisk hjælp til udlandet	17.3	28.9	35.3	41.8	44.1	47.2
Bruttonationalprodukt.....	275.0	319.5	328.2	329.5	334.6	339.7
Forsvarsudgifter i % af bruttonationalprodukt	6	9	11	13	13	14
Bruttonationalprodukt ÷ forsvarsudgifter	257.8	290.6	292.9	287.7	290.5	292.5
Engrospriser (kvartalsgst., 1947–49 = 100)	99.4	116.0	115.8	113.8	113.6	112.6
Leveomkostninger (kvartalsgst., 1935–39 = 100)	169.3	183.3	185.1	185.9	188.4	188.3

[1] Tallene er udjævnede for sæsonbevægelser og omregnet til tal for et helt år.

Ifølge de foreløbige resultater af en officiel undersøgelse kan der for hele U.S.A.s område regnes med en normal tilvækst i antallet af husholdninger på 700.000 om året, og lægges hertil det antal nye boliger, der er nødvendige for at opretholde en passende boligreserve, kommer man op på ca. *750.000 nye boliger årlig som den normale efterspørgsel ved høj økonomisk aktivitet.* I fireårsperioden april 1947–april 1951 var den gennemsnitlige årlige boligproduktion langt større, nemlig ca. 1.5 mill. boliger, hvoraf ca. 1 million permanente boliger i byer og bymæssige bebyggelser, resten landbrugsboliger og sommerhuse m. v., men i disse år var giftermålshyppigheden unormalt stor, ligesom der forelå et stort udækket boligbehov fra de foregående år. Der eksisterer endnu et vist opsamlet boligbehov fra tidligere år, og boligreserven ligger stadig noget under de 5 % af den samlede boligmasse, som anses for normalt, desuden har oprustningen skabt et ekstraordinært boligbehov i områder med stor rustningsproduktion, men på lidt længere sigt vil det næppe være muligt at opretholde en boligproduktion af samme størrelse som i de senere år, i hvert fald ikke med mindre der kommer et stort erstatningsbyggeri i gang for at skabe nye boliger til afløsning af de 2.8 millioner forfaldne, for størstedelen beboede boliger, som fandtes ved boligtællingen i 1950.

Når man fortsat har kunnet undgå en større reduktion af boligbyggeriet, må det i øvrigt ses på baggrund af de *lempelser i finansieringsvilkårene,* der har

Amerikanske konjunkturtal.

	Priser[1]			Industri-produktion[2]	Bygge- og anlægsvirksomhed[3]		Arbejdsmarked			Detail-omsætning[7]	Udenrigshandel		Aktiekurser[10]	Personlige indkomster[11]	Bruttonational-produkt[12]
	Engrospriser														
	Samlet indeks[4]	Landbr.-produkt.	Leveomkostninger		Ialt	Boligbyggeri	Beskæftigede[4]	Arbejdsløshed[5]	Arbejdsløn[6]		Import[8]	Eksport[9]			
	1947-49 = 100 *	1947-49 = 100 *	1935-39 = 100 *	1935-39 = 100 *	1947-49 = 100 *	1947-49 = 100 *	Mill. *	Mill. *	Cents *	Mld. $ *	Mill. $ *	Mill. $ *	1935-39 = 100 *	Mld. $ *	Mld. $ *
1938	—	—	101	89	35	27	30.3[13]	8.1[14]	63	3.5[13]	163	258	88	68	85
1945	—	—	129	203	36	16	40.1	1.0	102	6.5	347	817	122	172	215
1946	—	—	140	170	82	87	41.4	2.3	109	8.5	412	812	140	178	211
1947	96	100	160	187	84	86	43.4	2.1	124	10.0	480	1278	123	191	233
1948	104	107	172	192	102	98	44.2	2.1	135	10.9	594	1054	124	210	259
1949	99	93	170	176	113	116	43.0	3.4	140	10.9	552	1004	121	205	257
1950	103	98	172	200	159	185	44.1	3.1	147	12.0	737	856	146	225	283
1951	115	113	186	220	171	170	46.4	1.9	159	12.5	913	1252	177	251	328
Jan. 1951	115	112	182	221	178	188	45.2	2.5	155	13.6	1021	973	169	244	—
Febr. —	117	117	184	221	173	187	45.4	2.4	156	13.3	907	1076	175	243	—
Marts —	117	118	185	222	163	176	45.9	2.1	157	12.7	1100	1281	170	246	320
April —	116	118	185	223	199	170	46.0	1.7	158	12.3	1024	1374	172	249	—
Maj —	116	116	185	222	193	166	46.2	1.6	159	12.4	1018	1351	174	250	—
Juni —	115	114	185	221	200	174	46.6	2.0	160	12.3	930	1293	172	251	328
Juli —	114	111	186	212	162	179	46.4	1.9	160	12.1	893	1190	173	252	—
Aug. —	114	110	186	217	156	176	46.7	1.6	160	12.4	899	1264	182	254	—
Sept. —	113	110	187	218	147	168	46.9	1.6	161	12.3	718	1232	187	254	330
Okt. —	114	112	187	218	140	160	46.9	1.6	162	12.6	832	1154	185	258	—
Nov. —	114	112	189	219	156	146	46.8	1.8	163	12.5	818	1386	178	257	—
Dec.. —	114	111	189	218	166	145	47.6	1.7	164	12.3	801	1436	183	259	335
Jan. 1952	113	110	189	221	161	142	45.9	2.1	164	12.6	922	1246	187	258	—
Febr. —	113	108	188	222	156	163	45.9	2.1	164	12.9	892	1328	183	258	—
Marts —	112	108	188	220	150	162	45.9	1.8	165	12.4	963	1416	185	258	340
April —	112	109	189	216			46.2	1.6	166	12.7				259	—
Maj —	112	109						1.6							—

* Tallene for 1938 og 1945—51 (de første 8 rækker) er gennemsnit for 12 måneder. [1] Bureau of Labor Statistics. [2] Federal Reserve Board's sæsonudjævnede indeks. [3] Værdien af byggekontrakter efter F. W. Dodge Corp.; indekset udjævnet for sæsonsvingninger af F. R. B. [4] Antal beskæftigede („employees") uden for landbruget ifl. Bureau of Labor. Af det samlede antal beskæftigede i april 1952, 46.2 millioner, faldt 15.8 mill. på industrien, 0.9 på minedrift, 2.4 på bygge- og anlægsvirksomhed, 4.1 på transport og off. forsyningsvirksomheder, 9.8 på handel, 1.9 på pengeinstitutter, 4.8 på tjenesteydelser, og 6.5 var off. ansatte. [5] Bureau of Census. [6] Gennemsnitlig timefortjeneste i fabriksindustrien. [7] Survey of Current Business. Tallene udjævnede for sæsonsvingninger. [8] Generalindførsel. [9] Inkl. reeksport; omfatter også hjælp til udlandet („foreign aid and relief"). [10] Standard and Poor's Corp., omfatter 416 industri-, jernbane- og „public utility" selskaber. [11] „Personal income". Tallene er udjævnet for sæsonsvingninger og omregnet til tal for et helt år. [12] Kvartalstallene er udjævnet for sæsonsvingninger og omregnet til tal for et helt år. [13] 1939. [14] 1940.

fundet sted, og den rigeligere materialeforsyning, der er et betydningsfuldt nyt moment i den økonomiske situation. Myndighederne er derfor også blevet mere villige til at give byggetilladelse, hvor det drejer sig om *andet privat byggeri* end boligbyggeri, selv om det ikke er af rustningsvigtig natur, og følgen har været en stigning i byggeri af denne karakter. Da dette byggeri hidtil er blevet holdt tilbage af hensyn til det rustningsvigtige byggeri, foreligger der her et opsamlet behov, som kan blive af betydning for beskæftigelsen i byggefagene, når den ventede nedgang i boligbyggeriet og det byggeri, der står i forbindelse med oprustningen, indtræder. Noget lignende gælder med hensyn til det *offentlige civile byggeri.* Det opgives således, at der er brug for 250.000 nye klasseværelser i de amerikanske skoler straks for at afhjælpe den værste mangel og yderligere 350.000 i de næste 7 år – et program, der er anslået at ville koste 20 mld. $ – og for hospitalsplads til 900.000 senge.

Betragter man specielt det vigtige felt for investeringsvirksomheden, der hedder *erhvervslivets faste anlæg og maskiner* („plant and equipment"), og som naturligvis for en del går ind under byggevirksomheden i almindelighed, lå investeringerne på dette område i januar kvartal ca. 4 % over gennemsnittet for 1951, hvilken stigning svarer til den, der regnes med for hele indeværende år i sammenligning med 1951. De planlagte investeringer i faste anlæg og maskiner er nemlig opgjort til 24.1 mld. $ mod 23.3 mld. $ i 1951. Over halvdelen af de 24.1 mld. $ falder på årets første halvdel, men forskellen mellem de planlagte investeringer i første og andet halvår 1952 er kun ringe. Under forudsætning af, at planerne for 1952 bliver realiseret, opgør handelsministeriets tidsskrift „Survey of Current Business" de amerikanske aktieselskabers investeringer i fast realkapital i de 7 år 1946–1952 til 124 mld. $ i løbende priser, medens anskaffelsesværdien af de tilsvarende aktiver ved periodens begyndelse var 140 mld. $. På grund af prisstigningen kan disse tal ikke uden videre sammenlignes, men det anslås, at der for industriselskabernes vedkommende er tale om en forøgelse af produktionskapaciteten i de 7 år på gnstl. ca. 50 %.

Skønt købelysten må karakteriseres som behersket, steg *forbrugernes udgifter* til varer og tjenester i januar kvartal til næsten 210 mld. $ pr. år mod knap 207 mld. $ i oktober kvartal og nåede dermed op over niveauet i januar kvartal 1951. Det må dog her haves i erindring, at detailpriserne i mellemtiden var steget med et par procent, og desuden må det tages i betragtning, at udgiften til tjenesteydelser i det forløbne år er gået op fra 65.4 til 69 mld. $ pr. år, først og fremmest på grund af stigende husleje. Trækker man udgiften til tjenesteydelser fra den samlede forbrugsudgift, finder man derfor, at udgiften til varer stadig var noget mindre end for et år siden. For varige forbrugsgoder alene var udgiften gået ned fra over 31 mld. $ pr. år til 25 mld. $, et niveau, hvorpå den havde ligget siden juli kvartal, medens udgiften til ikke-varige forbrugsgoder var steget fra 112 til 115½ mld. $ pr. år. I hele denne periode har de personlige indtægter været stigende, men stigningen fra oktober kvartal 1951 til januar kvartal i år var væsentlig mindre end i de foregående kvartaler, og på grund af de højere skatter var den disponible indkomst mindre end i oktober kvartal, hvilket kan tænkes at have medvirket til købernes fort-

satte tilbageholdenhed m. h. t. varige forbrugsgoder. Imidlertid har Federal Reserve Board den 7. maj suspenderet restriktionerne på afbetalingshandelen, og den *lempelse af afbetalingsvilkårene,* der følger heraf, vil virke i retning af at stimulere til større køb af varige forbrugsgoder. Samtidig har den *rigeligere råvareforsyning* skabt mulighed for en forøget produktion af de pågældende varer. For automobilindustriens vedkommende er den tilladte produktion of personvogne, der for januar kvartal var fastsat til 1 million, for april kvartal blevet forhøjet med 120.000 til 1.050.000 og for juli kvartal til 1.150.000.

Industriproduktionen som helhed lå i januar kvartal efter Federal Reserve Boards indeks (1935–39 = 100) på et lidt højere niveau end i oktober kvartal 1951, nemlig 221 mod 219, og på praktisk taget det samme niveau som i januar kvartal 1951. I det første halve år efter Koreakrigens udbrud steg industriproduktionen derimod fra 196 i juli 1950 til 221 i januar 1951. For at forstå situationen må man imidlertid gøre sig klart, at en betydelig og i begyndelsen stærkt voksende del af produktionen i denne periode gik til forøgelse af varelagrene, idet forretningsverdenen regnede med stigende priser og varemangel. Siden omslaget i priserne i foråret 1951 har bestræbelserne derimod gået i retning af at formindske lagerbeholdningerne, og når disse alligevel fortsat voksede gennem hele 1951, skyldtes det, at afsætningen som helhed ikke holdt skridt med tilgangen af varer i henhold til tidligere iværksat produktion. I januar kvartal i år var investeringen i varelagre uden for landbruget imidlertid negativ, hvilket vil sige, at salget til de endelige forbrugere som helhed var større end den løbende produktion. Lagrene af en række varige forbrugsgoder var dog ved udgangen af marts større end nogensinde siden verdenskrigen, og produktionen af varige forbrugsgoder var, bortset fra automobilproduktionen, der gik op, mindre i april end i marts.

Iøvrigt må man for indeværende kvartal regne med en nedgang i industriproduktionen som følge af *konflikten i stålindustrien.* Allerede i april førte et par kortvarige afbrydelser til en nedgang i stålproduktionen, der i januar kvartal havde nået rekordhøjden 27 mill. tons, på 10 %, og siden begyndelsen af juni, da 650.000 stålarbejdere gik i strejke, har stålindustrien for størstedelen ligget stille.

Stålarbejdernes fagforenings overenskomst med industrien udløb den 31. december 1951, og forhandlingerne med arbejdsgiverne om en ny overenskomst førte ikke til noget resultat. Spørgsmålet blev derfor henvist til lønstabiliseringsnævnet, hvis flertal den 17. marts anbefalede, at arbejdernes krav i det væsentlige blev opfyldt. Man foreslog en forhøjelse af timelønnen på 17½ cents fra de nuværende ca. 188 cents, heraf 12½ cents med tilbagevirkende kraft fra 1. januar 1952 og resten i to etaper med 6 måneders mellemrum, andre forbedringer, hvis værdi nævnet anslog til ca. 5 cents i timen, og indførelse af „union shop", således at arbejdet i stålindustrien forbeholdtes fagforeningens medlemmer. Medens fagforeningen kunne gå med hertil, erklærede stålindustrien, at den ikke kunne gå med til forslaget om „union shop", og som betingelse for at gå med til lønforhøjelserne krævede den tilladelse til at forhøje stålpriserne fra 110 til 122 $ pr. ton. Heroverfor hævdede imidlertid priskontrollen, at flertallet af stålselskaberne var i stand til at bære de for-

højede omkostninger med de nuværende priser, og at selskaberne måtte nøjes med at forhøje priserne med de ca. 2 $ pr. ton, de i forvejen havde ret til i henhold til den såkaldte Capehart-ændring, der i 1951 blev indføjet i Defence Production Act. Præsident Truman stillede sig på lønstabiliseringsnævnets og priskontrollens side, hvilket medførte, at Charles E. Wilson trådte tilbage som Director of Defence Mobilization, og for at hindre den berammede stålstrejke, lod han den 8. april regeringen overtage stålindustrien. Strejken blev derefter aflyst, og også efter at dommer Pine i Washington den 29. april havde afsagt kendelse om, at overtagelsen af stålindustrien stred mod forfatningen, lykkedes det at formå arbejderne til at fortsætte arbejdet, til højesterets kendelse forelå. Den 2. juni stadfæstede højesteret med 6 stemmer mod 3 underinstansens afgørelse, og fagforeningen gav straks ordre til, at strejken skulle træde i kraft.

ENGLAND

Betalingsbalancen.

Det er endnu uvist, om de foranstaltninger, der er blevet truffet siden regeringsskiftet i slutningen af oktober 1951, vil være tilstrækkelige til at genoprette ligevægten på Englands *betalingsbalance*. Man kan imidlertid konstatere, at svindet i *sterlingområdets guld- og dollarbeholdning* i de tre måneder, der er gået siden fremlæggelsen af budgettet, har været ubetydeligt i sammenligning med udstrømningen af guld og dollars i de foregående måneder. Medens guld- og dollarreserven i januar gik ned med 299 mill. $ og i februar med 266 mill. $, var nedgangen i marts kun 70 mill. $, og finansminister Butler kunne den 12. juni meddele, at nedgangen i den forløbne del af april kvartal kun havde beløbet sig til ca. 10 mill. £ eller knap 30 mill. $. En række specielle årsager har imidlertid medvirket til det gunstige resultat, i marts bl. a. indtægter fra salg af sydafrikansk guld mod sterling for 28 mill. $ og af gummi, tin og bly for 35 mill. $ til U.S.A. i henhold til den i sidste hefte af „Økonomi og Politik" omtalte overenskomst. Hertil kommer, at England i de sidste måneder har modtaget ca. en trediedel af den lovede forsvarshjælp fra U.S.A. på ialt 300 mill. $. Desuden havde offentliggørelsen af budgettet med nedsættelsen af levnedsmiddelsubsidierne og forhøjelsen af diskontoen til følge, at tilliden til pundet voksede og skabte forøget efterspørgsel efter sterling, medens spekulationen i de foregående måneder var gået pundet imod og havde været en medvirkende årsag til den voldsomme nedgang i guld- og dollerbeholdningen. I de sidste uger har sterlingkursen imidlertid igen været svagt faldende, hvilket kunne tyde på, at troen på effektiviteten af de trufne foranstaltninger påny er blevet svækket, og at en spekulation mod pundet atter gør sig gældende.

Af de månedlige opgørelser fra den europæiske betalingsunion fremgår det iøvrigt, at England i de sidste måneder til dækning af sit eget og de andre sterlinglandes underskud *over for Marshall-landene* har måttet afgive betydeligt mere guld og dollars end de 10 mill. £, som repræsenterer dets samlede tab af disse valutaaktiver i april og maj. Sterlingområdet har m. a. o. haft et så meget desto større overskud over for den øvrige verden i denne periode.

Underskudet over for Marshall-landene har, siden det i begyndelsen af året faldt fra 54 mill. £ i januar til 22 mill. £ i februar, haft en svagt faldende tendens og var i maj ca. 18 mill. £. De engelske kreditmuligheder i EPU er imidlertid nu udtømt, og eventuelle underskud i den kommende tid må udelukkende afregnes i guld.

Den engelske betalingsbalance.

(Mill. £).

	1950	1951		
		1. halvår	2. halvår	Tils.
Import, f.o.b.	2372	1646	1851	3497
Eksport, f.o.b.	2225	1310	1398	2708
Handelsbalancen	—147	—336	—453	—789
„Usynlige" poster	+391	+243	+ 25	+268
Betalingsbalancens løbende poster	+244	— 93	—428	—521
Heraf overfor:				
Sterlingområdet	+234	+ 68	+171	+239
Andre lande	+ 10	—161	—599	—760

England havde i andet halvår 1951 et underskud på betalingsbalancens løbende poster over for landene uden for sterlingområdet på 600 mill. £, og de andre sterlinglandes tilsvarende underskud var ca. 150 mill. £. Som det fremgår af finansminister Butlers budgettale, og som det senere er gentaget i „Economic Survey for 1952", er målet for Englands vedkommende at *skaffe underskudet over for landene uden for sterlingområdet ud af verden i andet halvår 1952* (den del af det, der kan dækkes af hjælpen fra U.S.A., dog undtaget), medens det øvrige sterlingområde skal indtjene et overskud på 100 mill. £. Det er en forudsætning, at England vedbliver at have et overskud over for det ydre sterlingområde på 100 mill. £. I det foregående hefte af „Økonomi og Politik" blev der gjort rede for, hvorledes den engelske regering tænker sig balancen tilvejebragt. Det vigtigste middel er en nedskæring af importen med ca. 300 mill. £ i sammenligning med 1951. Det drejer sig næsten udelukkende om varer fra ikke-sterlinglande, medens f. eks. Australien har set sig nødsaget til at indføre hårde restriktioner også på importen fra England. Selv om der i 1952 kan ventes visse udgiftsbesparelser på de „usynlige" poster på betalingsbalancen, bl. a. som følge af formindsket tildeling af turistvaluta, kan der derimod næppe regnes med ændringer i nettoresultatet på de „usynlige" poster, som kan være af væsentlig betydning for betalingsbalancen som helhed. Som det fremgår af ovenstående tabel, skyldes forværringen af Englands betalingsbalance i sidste halvår 1951 især det stærke fald i nettoindtægten på de „usynlige" poster. Alene tabet af den persiske olje anslås at have medført en årlig valutaudgift på 100 mill. £, og til de første rentebetalinger på det amerikanske og det canadiske lån medgik 40 mill. £.

Skønt de første engelske *importrestriktioner* kom allerede i november 1951, tyder importtallene for perioden jan.–maj 1952 på, at restriktionerne endnu ikke har nået at gøre sig gældende med fuld styrke, og både i april og maj

var importoverskudet, henholdsvis 95 og 84 mill. £, større end gennemsnittet for de foregående tre måneder, som var 70 mill. £. Underskudet på betalingsbalancens løbende poster må derfor fremdeles være meget betydeligt. Det kan ventes, at de kommende måneder vil vise yderligere nedgang i importen, men på den anden side kan *muligheden for, at også eksporten går ned,* ikke udelukkes. Til de vanskeligheder, der i forvejen gjorde sig gældende for eksporten af en række færdigvarer, er nu kommet virkningerne af importrestriktionerne i Frankrig og Australien, der er to af Englands store kunder. Medens en nedgang i eksporten til Frankrig, der ikke opvejes af øget eksport til andre ikke-sterlinglande, er ensbetydende med, at sterlingområdet som helhed indtjener mindre fremmed valuta, er dette dog naturligvis ikke tilfældet med hensyn til Englands eksport til Australien. Hvis de australske importrestriktioner medfører, at engelske varer, der ellers ville gå til Australien, afsættes uden for sterlingområdet, vil de tværtimod virke sammen med de øvrige bestræbelser for at nedbringe betalingsunderskudet over for landene uden for sterlingområdet.

Englands udenrigshandel[1].

(Mill. £).

	Jan. kvt. 1951	April kvt. 1951	Juli kvt. 1951	Okt. kvt. 1951	Jan. kvt. 1952	April 1952	Maj 1952
Import	284	336	354	332	328	325	320
Eksport	193	220	219	228	239	218	226
Reeksport	11	10	11	10	18	12	10
Samlet eksport.	204	230	230	238	257	230	236
Importoverskud	80	106	124	94	71	95	84

[1] Kvartalstallene er månedsgennemsnit.

Medens importrestriktioner i andre lande har forøget vanskelighederne ved at nedbringe importoverskudet, har *bytteforholdet over for udlandet* udviklet sig i gunstig retning, idet de priser, der er opnået for eksporten, har været stigende. I sin budgettale regnede finansminister Butler med en forbedring af betalingsbalancen i finansåret 1952–53 på 200–250 mill. £ som følge af gunstigere bytteforhold og forøget indtægt på de „usynlige" poster, men i „Economic Survey for 1952", der kom nogle uger senere, advares mod optimisme med hensyn til, at bedringen i bytteforholdet kan opretholdes, idet der åbenbart tænkes på, at skærpet konkurrence, især fra Tyskland og Japan, kan gøre det nødvendigt at nedsætte eksportpriserne for at bevare afsætningen.

Produktion og beskæftigelse.

På eet område, tekstil- og beklædningsindustrien, har *afsætningsvanskeligheder* i udlandet såvel som på hjemmemarkedet ført til en alvorlig nedgang i produktion og beskæftigelse. I det væsentlige som følge heraf var det samlede

Engelske[a]) konjunkturtal.

	Priser		Industriproduktion		Boligbyggeri[5]		Arbejdsmarked				Detailomsætning[8]	Udenrigshandel		Aktiekurser[11]
							Beskæftigelse[6]							
	Engrospriser[1]	Levemkostninger[2]	Central Statistical Office[3]	London & Cambridge Economic Service[4]	Antal boliger under opførelse	Antal boliger fuldført	Samlet antal beskæftigede	Fabriksindustrien	Arbejdsløshed	Arbejdsløn[7]		Import[9]	Eksport[10]	
	1938 = 100 *	Juli 1914 = 100 *	1946 = 100 *	1946 = 100 *	1000 †	1000 *	Mill. †	Mill. †	1000 †	Sept. 39 = 100 *	1947 = 100 *	Mill. £ *	Mill. £ *	31/12 38 = 100 *
1938	100	156	—	—	—	30.0	17.9	6.8	1688	100	65	77	44	100
1945	167	203	—	—	26	0.2	16.3	6.8	103	150	76	92	38	—
1946	173	204	100	100	204	4.1	17.3	6.6	359	162	88	108	80	150
1947	189	203	108	109	256	11.6	18.6	7.1	256	168	100	149	100	157
1948	216	108	121	121	191	19.0	19.1	7.3	282	106	114	173	137	151
1949	227	111	129	129	195	16.5	21.8	8.3	243	109	125	189	154	137
1950	259	114	140	138	201	16.5	22.1	8.5	272	111	138	217	188	136
1951	315	125	144	142	226	16.2	22.3	8.7	186	120	151	326	226	153
Jan. 1951	296	117	140	138	—	13.2	22.1	8.7	334	115	128	298	223	145
Febr. —	301	118	151	149	—	14.0	22.1	8.7	302	116	141	248	183	150
Marts —	309	119	141	139	202	16.8	22.2	8.7	275	117	153	304	208	144
April —	314	121	151	147	—	15.1	22.2	8.7	253	118	149	312	241	156
Maj —	315	124	144	140	—	15.9	22.3	8.7	216	118	150	338	241	161
Juni —	316	125	149	145	214	17.2	22.3	8.7	191	119	152	358	209	160
Juli —	315	126	139	134	—	16.0	22.3	8.7	186	120	150	359	232	151
Aug. —	319	127	127	126	—	14.8	22.4	8.7	205	120	140	369	240	154
Sept. —	321	128	145	145	226	17.2	22.4	8.7	217	121	140	337	218	160
Okt. —	324	129	151	150	—	17.7	22.4	8.8	264	122	146	363	246	161
Nov. —	324	129	153	151	—	17.8	22.3	8.8	290	126	157	329	254	148
Dec. —	326	130	141	139	226	19.3	22.2	8.8	303	126	201	314	213	144
Jan. 1952	330	132	144	138	—	15.7	22.2	8.8	378	127	139	357	264	134
Febr. —	325	133	149	144	—	16.2	22.2	8.8	394	128	143	297	244	132
Marts —	328	133	148	145	232	21.8	22.1	8.7	433	128	154	333	265	128
April —	325	135	139		—	17.4	22.1	8.7	468	128	155	326	229	136
Maj —		135			—				467	129		320	236	

[a]) Priser, industriproduktion, arbejdsløn og udenrigshandel refererer til Det forenede Kongerige (England & Wales, Skotland og Nordirland), boligbyggeri, beskæftigelse og arbejdsløshed samt detailomsætning til Storbritannien (England & Wales, Skotland).

* Tallene for 1938 og 1945—51 (de første 8 rækker) er gennemsnit for 12 måneder.

† Tallene for 1938 og 1945—51 (de første 8 rækker) gælder for juli (beskæftigelse, arbejdsløshed) eller december.

[1] Board of Trade. [2] Ministry of Labour. Fra juni 1947 nyt indeks med basis juni 1947. [3] Inkl. rustningsproduktion („finished munitions"). [4] Ekskl. rustningsproduktion. [5] Ministry of Health. Permanente boliger. [6] Fra 1949 ny serie, der i modsætning til den tidligere omfatter privat hushjælp og beskæftigede over pensionsalderen (65 år for mænd og 60 år for kvinder). Desuden tælles nu halvdagsarbejdere som heldagsarbejdere. Til sammenligning anføres, at tallene efter den nye opgørelse medio juli 1948 var 21.9 og 8.1. [7] Ugentlige lønsatser. Fra juni 1947 nyt indeks med basis juni 1947, omfattende industri, landbrug, off. forsyningsvirksomheder, detailhandel m. m. [8] Varehuse, kædebutikker og brugsforeninger. [9] Generalindførsel. [10] Inkl. reeksport. [11] Actuaries' Investment Index. Industriaktier den sidste tirsdag i hver måned.

antal arbejdsløse i Storbritannien i slutningen af april steget til 467.000 mod 379.000 i januar og kun 252.000 i april i fjor, og i sidste uge af marts arbejdede 276.000 på indskrænket arbejdstid mod 216.000 i januar. Derimod var antallet af personer med overarbejde praktisk taget det samme som i januar, nemlig ca. 1.200.000. For at komme tekstilindustrien til hjælp, lovede regeringen i begyndelsen af april, at der ville blive afgivet bestillinger på leverancer til militæret til et beløb af 20–25 mill. £ – det drejer sig formentlig om bestillinger, som ellers ville være blevet spredt over et længere tidsrum –, og senere er der gennemført lempelser i omsætningsafgiften på tekstilvarer til et beløb af 17 mill. £ årlig.

Nedgangen i tekstilproduktionen er hovedårsagen til den *stagnation,* der er indtrådt i *industriproduktionen som helhed,* og stagnationen i industriproduktionen har igen bevirket, at stigningen i det indenlandske kulforbrug foreløbig er ophørt. Skønt produktionen i de første fem måneder af 1952 kun har været ca. 1 mill. tons større end i samme periode i fjor, er *kulforsyningen* derfor rigeligere, end den har været længe, og ved udgangen af maj var kullagrene vokset til næsten 15 mill. tons eller over 4 mill. tons mere end ultimo maj 1951. Regeringen har derfor besluttet at forøge eksportkontingentet for 1952 fra 7½ til 10 mill. tons kul af god kvalitet foruden 1½ mill. tons mindre værdifulde kul. *Stålproduktionen* har ligget på et lidt lavere niveau end i begyndelsen af 1951, men på et højere niveau end i 1951 som helhed. Produktionen i månederne januar–maj svarede til en årsproduktion af ca. 16 mill. tons mod kun 15.7 mill. tons i 1951. Stålindustriens forbrug af scrap er gået stærkt tilbage, men til gengæld har der været en betydelig stigning i råjernsproduktionen, der i den forløbne del af 1952 har ligget på et niveau svarende til ca. 10.4 mill. tons årlig. Trods denne relativt tilfredsstillende udvikling er stålforsyningen dog stadig knap, og lempelser i stålrationeringen i den nærmeste fremtid vil være afhængig af, om U.S.A. trods stålstrejkens virkninger på den amerikanske produktion kan opfylde sine leveringsforpligtelser. Indtil udgangen af maj havde de amerikanske producenter leveret ca. 365.000 tons stål, scrap og råjern, hvoraf 266.000 tons var ankommet til England, og der resterede endnu ca. 735.000 tons, som skal leveres i 1952, hvis aftalen skal opfyldes fuldt ud. Bl. a. med henblik på risikoen for, at de amerikanske leverancer ikke fremkommer i det forudsatte omfang, har England fornylig sikret sig en øget stålimport fra Japan.

Lønkrav.

Efter de mange lønforhøjelser i 1951 har lønindekset i de sidste måneder ligget fast, men fagforeningerne forbereder eller har allerede fremsat nye, til dels meget store *lønkrav* til imødegåelse af de indtrufne og forestående stigninger i leveomkostningerne, der er en følge af ophævelsen af levnedsmiddelsubsidierne og andre omkostningsforøgelser. Minearbejdernes fagforening kræver således en forhøjelse af minimallønnen på ikke mindre end 30 s. om ugen. Det siger sig selv, at en opfyldelse af lønkrav af denne størrelse i den nuværende situation kan komme til at betyde øgede vanskeligheder for den engelske eksport og forringe mulighederne for at opnå balance over for udlandet.

Den engelske kulindustri siden nationaliseringen.

	1947	1948	1949	1950	1951
Produktion (mill. tons salgbare kul)					
Kulgruber	187.2	197.6	202.7	204.1	211.9
Dagbrud	10.2	11.7	12.4	12.2	11.0
Ialt	197.4	209.3	215.1	216.3	222.9
Arbejdskraft (tusinder)					
Arbejdere beskæftiget ved den egtl. kulbrydning	288	293	296	288	287
Andre arbejdere	423	431	423	409	411
Ialt	711	724	719	697	698
Antal skift pr. mand					
Pr. uge	4.69	4.71	4.67	4.72	4.81
Pr. år	244	245	243	245	250
Produktivitet (tons pr. mand og skift)					
Arbejdere beskæftiget ved den egtl. kulbrydning	2.86	2.92	3.02	3.11	3.17
Alle arbejdere	1.07	1.11	1.16	1.19	1.21
Gnstl. arbejdsfortjeneste (pr. mand og skift)					
	s d	s d	s d	s d	s d
Arbejdere beskæftiget ved den egtl. kulbrydning	36 10	41 1	43 1	44 10	48 6
Alle arbejdere	28 10	33 1	34 4	35 6	38 10
Driftsresultatet (pr. ton salgbare kul)					
Indtægter	40 3	47 3	47 11	47 10	51 2
Omkostninger	41 3	45 7	45 0	45 5	49 2
Fortjeneste	÷1 0	+1 8	+2 11	+2 5	+2 0
National Coal Boards overskud (efter fradrag af renter og skatter), mill. £	÷23.3	1.7	9.5	8.3	÷1.8

FRANKRIG

I de tre måneder, der er forløbet, siden Pinay i begyndelsen af marts dannede regering, er krisestemningen blevet afløst af en *moderat optimisme.* Pinays første bestræbelser gik ud på at standse prisstigningen og dermed bringe kapløbet mellem priser og lønninger til ophør, og regeringens opfordring om *frivillige prisnedsættelser* er blevet fulgt i et vist omfang, bl. a. af stormagasinerne. Resultatet har været en nedgang i leveomkostningsindekset på henved 3 %, hvortil dog også et sæsonmæssigt prisfald for visse fødevarer, f. eks. mælk, har bidraget. Tidspunktet for en prissænkningsaktion var iøvrigt gunstigt også i den henseende, at prisfaldet på tekstilråstoffer og andre råvarer havde begyndt at øve indflydelse på industriens produktionsomkostninger, og Pinays modstandere har hævdet, at f. eks. stormagasinerne i alle tilfælde ville have gennemført de prisnedsættelser, som de nu fik anledning til at camouflere som en patriotisk handling for at redde franc'en. Hvorledes dette end forholder sig, er nedgangen i leveomkostningsindekset en kendsgerning, og bestræbelserne for at gennemføre prisnedsættelser fortsættes. Efter at der i midten af maj var foretaget en

nedsættelse af de nationaliserede kulgrubers priser med 4 %, er der nu også opnået enighed mellem regeringen og industrien om en sænkning af jern- og stålpriserne.

Prisudviklingen i Frankrig.

(1949 = 100).

	Engrospriser	Leveomkostninger (Paris)
Juli 1950	106.1	106.5
Sept. 1951	137.5	133
Jan. 1952	152.5	145.9
Febr. 1952	152	148.5
Marts 1952	149.3	148.1
April 1952	146.8	146.6
Maj 1952	144.6	144.5

Den stærke stigning i leveomkostningerne i 1951 og de første måneder af 1952 havde fremkaldt krav om automatisk lønregulering efter pristallet, og den 3. juni vedtog nationalforsamlingen et lovforslag om *glidende lønskala* (l'echelle mobile). Det lykkedes dog Pinay, der principielt var modstander af tanken, at give forslaget en sådan udformning, at loven først vil få betydning i det øjeblik, leveomkostningsindekset går op over niveauet i februar. Ved afstemningen skete der derfor det ejendommelige, at venstregrupperne – kommunister, socialister og det katolske folkepartis venstrefløj –, der er tilhængere af automatisk lønregulering, gik imod forslaget. Den nye lov bestemmer, at den officielle minimumsløn for hver 5 %'s stigning i leveomkostningsindekset skal forhøjes tilsvarende, idet der dog i et tidsrum af 4 måneder efter en forhøjelse ikke kan ske en yderligere forhøjelse, selv om leveomkostningsindekset skulle være steget med endnu 5 % eller mere. Det, hvorom striden i første række stod, var imidlertid udgangspunktet for beregningen af stigningen i leveomkostningsindekset, der i loven er fastsat til 142, medens fagforeningerne ønskede et lavere tal som udgangspunkt, således at en ringe forøgelse af leveomkostningerne i forhold til det nuværende niveau ville medføre en forhøjelse af minimumslønnen.

Pinay's forgængere, Pleven og Faure, faldt begge på forsøget på at balancere *budgettet,* og en af Pinays mest påtrængende opgaver var derfor at få finansloven for 1952 gennem parlamentet. Dette skete den 12. april. I modsætning til sine forgængere foreslog Pinay ingen nye skatter eller skatteforhøjelser, men kun *besparelser* til dækning af det meget betydelige underskud, der – navnlig som følge af oprustningen og krigen i Indokina – måtte regnes med for 1952. De samlede udgifter var anslået til 3688 mld. frcs. (bruttonationalproduktet er for 1951 opgjort til 11.600 mld. frcs.), hvorfra går besparelser på 110 mld. frcs. og investeringsudgifter på 95 mld. frcs., der foreløbig er „blokeret", idet deres anvendelse er gjort afhængig af, at pengene kan skaffes til veje ved lån. Endvidere regnes der med en indtægt på 265 mld. frcs., svarende til modværdien af den forventede amerikanske hjælp i indeværende år. Da indtægterne iøvrigt kun er budgetteret til 2773 mld. frcs., bliver under-

skudet herefter trods besparelserne på ikke mindre end ca. 445 mld. frcs., som må dækkes ved optagelse af lån, udstedelse af skatkammerbeviser og lign. I virkeligheden er statens lånebehov dog endnu større, idet der i de 445 milliarder hverken er medregnet de ovenfor nævnte 95 mld. frcs. eller lån på 85 mld. frcs. til dækning af de nationaliserede virksomheders kapitalbehov, som regeringen ifølge en lov af 5. februar er bemyndiget til at garantere.

For at hindre, at budgetunderskudet skal føre til en ny inflation, er det hensigten i størst mulig udstrækning at skaffe dækning ved optagelse af et *langfristet lån,* som for tiden er fremlagt til tegning. Dette lån, der kan indbetales i *guld* til gældende markedsværdi eller ved aflevering af obligationer af ældre statslån, forrentes med 3½ %, og dets renter er skattefri. Endvidere er der til lånet knyttet en bestemmelse om, at obligationerne kan anvendes til betaling af visse direkte skatter, og at de i så fald vil blive afregnet mindst til pari kurs og med tillæg af en præmie, der svarer til den kursstigning for guld 20-franc'en, der i mellemtiden måtte have fundet sted på det frie marked. Med denne *guldgaranti* i forbindelse med *amnesti for skattesnydere,* der melder sig inden 1. juli, har regeringen villet skabe betingelser for, at folk, der af mistillid til franc'en har anbragt deres formue i guld, skal føle sig tilskyndet til at ombytte guldet med obligationer i det nye lån, hvorved de foruden den sikkerhed, der ligger i guldgarantien, får en renteindtægt, som de går glip af ved at beholde guldet. De første meddelelser om tegningens forløb tydede på stor interesse for lånet, men efter den første uge synes efterspørgselen at være gået stærkt tilbage. Tegningen ventes afsluttet omkring 1. juli, og uofficielt anslås det tegnede beløb til ca. 250 mld. frcs., heraf over 100 mld. frcs. i obligationer, 130–140 mld. frcs. kontant og resten i guld. Den del af lånet, der ventes tegnet ved aflevering af guld, repræsenterer kun en meget ringe del af det guld, der menes at være gemt hen, og hvis tallet bliver bekræftet, må resultatet utvivlsomt betegnes som en skuffelse. Betragter man lånet som en foranstaltning til bekæmpelse af inflationen, kan det iøvrigt indvendes, at ombytningen af guld med obligationer ikke vil have nogen nævneværdig formindskelse af bankernes likviditet til følge, idet guldet kommer fra privatpersoners „strømpeskafter". Derfor vil det heller ikke blive vanskeligere for erhvervslivet at opnå lån i bankerne, og efterspørgselen efter produktionsfaktorer og varer vil ikke blive reduceret.

Noget andet er, at lånet – i det omfang det indbetales i guld – vil bidrage til at forøge landets centrale guld- og valutareserve og dermed til en styrkelse af tilliden til, at franc'ens nuværende internationale værdi kan opretholdes på trods af forbigående tab af valuta til udlandet. Efter Pinay's tiltræden er der sket et betydeligt fald i guldprisen på det frie franske marked, hvilket tyder på, at frygten for en umiddelbart forestående devaluering af franc'en er drevet over for denne gang; dette har også givet sig udslag i ophøret af kapitalflugten, der var en stærkt medvirkende årsag til den kritiske valutasituation i begyndelsen af året. For februar havde Frankrig et underskud i den europæiske betalingsunion på 129 mill. $, hvorved dets samlede gæld nåede op på 429 mill. $ af en kvota på 520 mill. $, og det skulle, hvis det ikke havde fået hjælp i form af en ekstraordinær kredit i EPU på 100 mill. $, have præsteret 72 mill. $ i

guld. I marts var underskudet imidlertid kun 29 mill. $, i april forvandledes underskudet til et lille overskud, medens der i maj praktisk talt var balance. Virkningerne af importrestriktionerne har nu begyndt at vise sig, og indførselsoverskudet gik ned fra 48 mld. frcs. i april til 31 mld. frcs. i maj, men for de fem første måneder af året var det mere end 3 gange så stort som i den tilsvarende periode i fjor (259 mld. frcs. mod 81 mld. frcs.).

På længere sigt må løsningen af Frankrigs problemer ligge i en forøgelse af eksporten, hvilket imidlertid er vanskeligt, fordi det franske pris- og omkostningsniveau siden devalueringen i 1949 er steget betydeligt mere end i de fleste andre lande, hvorved det franske erhvervsliv er blevet vanskeligere stillet i den internationale konkurrence. Ud fra en langtidsbetragtning må prissænkningsbestræbelserne derfor anses for at være nok så vigtige som et heldigt udfald af statens nuværende lånetransaktion.

15.6.1952.